

MHSN020039842024	दाखल दिनांक	::	१२/१२/२०२४
	नोंदणी दिनांक	::	१२/१२/२०२४
	निकाल दिनांक	::	३१/०७/२०२६
	कालावधी	::	०१ व. ०७ म. १९ दि.

सांगली येथील ३ रे सह दिवाणी न्यायालय, क.स्तर, सांगली यांचे न्यायालयात.

(पिठासीन अधिकारी : रोहिणी सं. पाटील)

नियमित दिवाणी दावा क्र. ४२४/२०२४

निशाणी : २३

नरसिंह फर्टीलायझर्स अँड केमिकल्स प्रोप्रायटरी फर्म तर्फे,

श्री. राहुल सुरेश पाटील,

वय – ४० वर्षे, व्यवसाय – व्यापार,

रा. २०६, वसंत मार्केट यार्ड, सांगली,

ता.मिरज, जि.सांगली.

.... वादी.

...विरुद्ध

कृषी अँग्रो एजन्सी,

प्रोप्रा. प्रविण प्रकाश धडस,

वय – ४५ वर्षे, व्यवसाय – व्यापार,

रा. करोडी (टी), ता. कवठेमहांकाळ, जि. सांगली प्रतिवादी.

दावा –रक्कम रुपये १,७४,६२६/- चे वसुलीसाठी

वादीतर्फे विद्वान विधिज्ञ – श्री. एम. एस. कोठावळे,

प्रतिवादीतर्फे विद्वान विधिज्ञ – एकतर्फा.

न्यायनिर्णय**(घोषित दिनांक : ३१/०७/२०२६)**

वादी फर्मने प्रस्तुतचा दावा रुपये १,७४,६२६/- वसूल करून मिळणेकरिता दाखल केलेला आहे.

२. **वादीची थोडक्यात बाजू अशी की,** वादी फर्म ही बऱ्याच वर्षांपासून फर्टीलायझर्स व केमिकलचा व्यवसाय करत आहे. वादी फर्मचे प्रोप्रायटर श्री. राहूल सुरेश पाटील हे असून त्यांचे देखरेखेखाली दैनंदिन व्यवहार होत असतात. प्रोप्रायटर या नात्याने त्यांना फर्मचे वतीने दावा दाखल करण्याचा पूर्ण अधिकार आहे. प्रतिवादी हे प्रोप्रायटरी फर्म असून तिचे प्रोप्रायटर म्हणून श्री. प्रविण प्रकाश धडस हे त्याचे दैनंदिन व्यवहार पाहतात. प्रतिवादी हे वादीकडून बऱ्याच वर्षांपासून खते, बि-बियाणे, औषधे रोखीने व उधारीवर खरेदी करत आले आहेत. त्यामुळे त्यांचे वादीशी व्यावसायिक संबंध बऱ्याच वर्षांपासून आहेत. सदर संबंधामुळे प्रतिवादीने वादीचा विश्वास संपादन केला. वादी फर्मचे पूर्वीचे प्रोप्रायटर वादीचे वडील सुरेश रामचंद्र पाटील हे होते, ते हयात असताना देखील वादीचे सद्यःस्थितीतील प्रोप्रायटर राहूल सुरेश पाटील हेच दैनंदिन व्यवसाय बघत होते. त्यांना दैनंदिन व्यवहाराची प्रत्यक्ष माहिती होती व त्यांचे देखरेखेखाली व्यवहार होत असत. त्यांचे वडील सुरेश रामचंद्र पाटील हे दि. २४.०३.२०२४ रोजी मयत झाल्याने सद्यःस्थितीत राहूल सुरेश पाटील हे सदर फर्मचा व्यवसाय प्रोप्रायटर म्हणून पाहत आहेत.

३. वादी पुढे असे कथन करतात की, प्रतिवादीचा व्यवसाय देखील फर्टीलायझर्स व केमिकल्सचा असून शेती व्यवसायासाठी आवश्यक खते, बि-बियाणे, औषधे विक्रीचा व्यवसाय करतात. प्रतिवादी हे सुरुवातीपासून करेली (टी), ता. कवठेमहांकाळ, जि. सांगली येथे कृषी अॅग्री एजन्सी या नावाने व्यवसाय करत आहेत. वादीचा व्यवसाय हा होलसेल स्वरूपाचा असल्याने बरेच लोक वादी फर्मकडून आवश्यक खते, बि-बियाणे, औषधे खरेदी करत असतात.

४. वादी पुढे असे कथन करतात की, प्रतिवादी हे वादीकडून त्यांच्या व्यवसायाचे नावे खाते ठेऊन उधारीवर आवश्यक ती खते, बि-बियाणे, औषधे असा माल खरेदी करत आले आहेत. त्याप्रमाणे वादीने प्रतिवादीच्या मागणीप्रमाणे प्रत्येक वेळी सदरचा माल पुरवला असून प्रतिवादीने वादीकडे उधारीचे खाते ठेवलेले प्रतिवादीच्या मागणीनुसार जसा माल पुरवला त्याच्या नोंदी, जसे व्यवहार घडेल तशा नोंदी खातेवर ठेवल्या आहेत. प्रतिवादीने वेळोवेळी रक्कम जमा करण्याची हमी वादीस दिली होती. त्याप्रमाणे सुरुवातीस प्रतिवादीने त्यांना जशा जमेल तशा रक्कमा त्यांचे खातेवर जमा केल्या असून त्याच्याही नोंदी प्रतिवादीचे खातेवर जशा रक्कमा जमा झाल्या तशा नोंदी वादीने केलेल्या आहेत. प्रतिवादीला वेळोवेळी त्यांचे मागणीप्रमाणे वादीकडून माल पोहचला असून त्याचा त्यांनी विनियोग त्यांच्या व्यवसायासाठी केला आहे. मालाची पोहोच व मालाचे इनव्हाईस प्रतिवादीने घेतले असून त्याबाबत त्यांची आजअखेर कोणतीही तक्रार नाही.

५. वादी पुढे असे कथन करतात की, वादीने प्रतिवादीच्या मागणीनुसार मालाचा पुरवठा केला असून त्याच्या नोंदी संगणकावर केल्या आहेत. तसेच माल प्रतिवादीला पाठविल्याबाबत वादीने टॅक्स इनव्हाईसच्या नोंदी केल्या आहेत. वादीकडे प्रतिवादी यांनी फोनद्वारे अथवा प्रत्यक्ष सांगली येथे भेटून ऑर्डर नोंद करत असत. बऱ्याच वर्षांपासून प्रतिवादीने वादीकडे खाते ठेवून उधारीने माल घेतला आहे. प्रत्येक बिलासंदर्भात वादीने जीएसटी भरणा केला आहे. प्रतिवादीने वेळोवेळी जशा रक्कमा वादीकडे जमा केल्या आहेत त्याच्या नोंदी खाते उताऱ्यामध्ये वादीने केलेल्या आहेत. अशा प्रकारे प्रतिवादीने वादीकडे दीर्घ काळ उधारीवर खाते ठेवून विश्वासाने व्यवहार केला होता. काही कालावधीत प्रतिवादीला काही व्यावसायिक अडचणीमुळे उचल केलेल्या मालासंदर्भात देय असणाऱ्या रक्कमा जमा करण्यामध्ये दिरंगाई केल्याने प्रतिवादीच्या खातेवर मोठी रक्कम येणे राहत गेली.

६. वादी पुढे असे कथन करतात की, प्रतिवादीने वादीकडे येणे रक्कमेपोटी दि. २२.०३.२०२१ रोजी रक्कम रु. ४०,०००/-, दि. २८.०७.२०२१ रोजी रक्कम रु. ५०,०००/-, दि. ०७.०३.२०२२ रोजी रक्कम रु. ५००/- व दि. २८.०३.२०२२ रोजी रक्कम रु. २५,०००/- जमा केली. अशा रितीने प्रतिवादीने उधारीवर खरेदी केलेला माल, त्याचे इनव्हाईस प्रमाणे होणारी किंमत व त्यापोटी वेळोवेळी दिलेला वसूल वजा जाता प्रतिवादीने एकूण रक्कम रु. १,६४,६२६/- इतके वादीस देणे लागत आहे. प्रतिवादीने दि. २८.०३.२०२२ नंतर वादीला त्यांच्या उधारीवर खरेदी केलेल्या मालापोटी कोणतीही रक्कम दिलेली नाही अगर प्रतिवादीने वादीकडे कोणत्याही मालाची ऑर्डर नोंद केली नाही. वादी यांनी वारंवार प्रत्यक्ष भेटून येणे रक्कमेची मागणी केली असता प्रत्येक वेळी प्रतिवादीने वेगवेगळी पूर्णपणे गैरलागू व अप्रस्तुत कारणे सांगून रक्कम देण्यामध्ये टाळाटाळ केली. प्रतिवादीने खातेमध्ये नमूद व्यवहारासंदर्भात वादीकडून माल घेतला व त्याचा स्वतःच्या व्यवसायासाठी वापर करून नफा कमवला आहे. परंतु वादीची प्रचंड मोठी रक्कम अडकवून वादीचे प्रचंड आर्थिक नुकसान केले आहे. त्यामुळे वादीला प्रचंड आर्थिक अडचणीला सामोरे जावे लागत आहे.

७. वादी पुढे असे कथन करतात की, प्रतिवादी वादीस एकूण रक्कम रु. १,६४,६२६/- इतके कायदेशीररीत्या देणे लागत असून सदर रक्कम जवळ-जवळ २ वर्षे अडकवून वादीचे आर्थिक नुकसान केले आहे. त्यामुळे प्रतिवादीने सदर रक्कमेवर द.सा.द.शे. १२ टक्के व्याजदराने नुकसानीपोटी वादीस देणे कायदेशीररीत्या जबाबदार आहे. तसेच सांगली मार्केट यार्ड मध्ये थकीत येणे रक्कमेवर द.सा.द.शे. १२ टक्के अथवा जास्त दराने व्याज घेण्याचा प्रघात प्रचलित आहे. त्यानुसार वादीस प्रतिवादी येणे रक्कमेवर व्याज देण्यास कायदेशीररीत्या बांधील आहे. वादीने येणे रक्कमेची प्रतिवादीकडे मागणी केली असता त्यांनी वेळोवेळी रक्कम थोड्या अवधीत देतो, आर्थिक अडचण आहे, असे सांगून सदर रक्कम देण्यास टाळाटाळ केली. शेवटी वादीने प्रतिवादी यांना

त्यांचे वकिलांमार्फत मागणी नोटीस दि. २५.०३.२०२४ रोजी पाठवली. सदर नोटीस मिळून देखील प्रतिवादीने कोणतीही पूर्तता केली नाही. सबब, वादीने प्रतिवादीविरुद्ध प्रस्तुतचा दावा प्रतिवादीकडून येणे रक्कम रु. १,६४,६२६/- व नोटीस, टायपिंग व इतर खर्च रक्कम रु. १०,०००/- असे एकूण रक्कम रु. १,७४,६२६/- वसूल होऊन मिळण्याकरिता दाखल केला आहे.

८. प्रस्तुत दाव्यात प्रतिवादी यांना समन्सची बजावणी झाल्यानंतर न्यायालयात हजर झाले नाहीत. सबब, निशाणी १ वरील आदेशाप्रमाणे प्रतिवादी यांचेविरुद्ध दि. २४.११.२०२५ रोजी एकतर्फा आदेश पारित करण्यात आला.

९. वादीने दाव्यातील कथने शाबीत करणेकामी वादी फर्मतर्फे राहूल सुरेश पाटील यांना निशाणी ९ प्रमाणे तपासले आहे. तसेच कागदोपत्री पुराव्यापैकी प्रतिवादीचे खाते उताऱ्यांची संगणकीय प्रत, प्रतिवादीला दिलेल्या मालाचे टॅक्स इनव्हाईस नं. ८३७ व ८९८ चे संगणकीय प्रत अनुक्रमे निशाणी १३ ते १९, वादीने प्रतिवादीला पाठवलेली नोटीस निशाणी २० व पोस्टल रिसिट निशाणी २१ प्रमाणे अभिलेखावर दाखल केले आहेत. वादीने स्वतःचा पुरावा निशाणी २२ प्रमाणे पुरसीसने बंद केला. प्रतिवादीने वादीचा उलटतपास घेतलेला नाही.

१०. वादीतर्फे विधिज्ञांचा युक्तिवाद ऐकला. उपरोक्त परिस्थितीमध्ये पक्षकाराचे वादकथन पाहता खालील मुद्दे मी उपस्थित करत आहे आणि त्यावरील निष्कर्ष मी कारणांसह खालीलप्रमाणे देत आहे.

अ.क्रं	मुद्दे	:	निष्कर्ष
१.	वादी हे शाबीत करतो का, वादी फर्म ही प्रतिवादीकडून रक्कम रु. १,७४,६२६/- येणे बाकी होते ?	:	अंशतः होकारार्थी.

२.	वादी हे शाबीत करतो का, वादी फर्म ही प्रतिवादीकडून रक्कम रु. १,७४,६२६/- परत मिळण्यास पात्र आहे का ?	:	अंशतः होकारार्थी.
३.	वादी हे शाबीत करतो का, वादी फर्म ही संपूर्ण रक्कम परत मिळेपर्यंत त्यावर १२ टक्के व्याज मिळण्यास पात्र आहे का ?	:	होकारार्थी.
४.	काय आदेश ?	:	अंतिम आदेशाप्रमाणे

कारणमीमांसा

मुद्दा क्र.१ व २ करीता :-

११. मुद्दा क्र. १ व २ हे एकमेकांशी निगडित असल्याने पुराव्याची पुनरावृत्ती टाळण्यासाठी सदरील मुद्दे एकत्रित चर्चिले आहेत.

१२. वादीने उपरोक्त नमूद केलेल्या कथनाप्रमाणे तोंडी पुरावा दिलेला असून वादीने स्वतःच्या कथनांच्या समर्थनाकामी अभिलेखावर प्रतिवादी यांचे वादीकडील खाते उताऱ्याची संगणकीय प्रत, प्रतिवादी यांना दिलेल्या मालाचे टॅक्स इनव्हाईस बिल क्र. ८३७ व ८९८ दि. २३.०१.२०२० व दि. ०३.०२.२०२० अभिलेखावर दाखल केलेले आहेत. सदर बिलांच्या नोंदीतील सत्यतेकामी वादीने भारतीय साक्ष अधिनियमचे कलम ६३/४/सी प्रमाणे अभिलेखावर प्रमाणपत्र देखील दिलेले आहे. प्रतिवादी यांनी न्यायालयात हजर राहून वादीचा तोंडी व कागदोपत्री पुरावा नाकारलेला नाही. तसेच वादीचा उलटतपास देखील घेतलेला नाही.

१३. अभिलेखावरील उपलब्ध पुराव्याचे अवलोकन केले असता प्रतिवादी यांनी त्यांच्या शेतीव्यवसायासाठी त्यांचेकडील टॅक्स इनव्हाईस क्र. ८३७ व ८९८ प्रमाणे रक्कम रु. २,३३,८५०/- चा लागणारा माल हा वादी यांचेकडून खरेदी केलेला

होता ही बाब शाबीत होते. सदरील रक्कमेपोटी प्रतिवादी यांनी दि. २८.०७.२०२१ रोजी रक्कम रु. ५०,०००/-, दि. ०७.०३.२०२२ रोजी रक्कम रु. ५००/- व दि. २८.०३.२०२२ रोजी रक्कम रु. २५,०००/- असे एकूण रक्कम रु. ७५,५००/- भरलेले होते. सबब, प्रतिवादी हे वादी यांना देय रक्कमेपैकी रक्कम रु. १,५८,३५०/- देणे लागत होते, ही बाब शाबीत होते.

१४. वादी यांनी रक्कम रु. १,६४,६२६/- चे परतफेडीपोटी प्रतिवादी यांना नोटीस पाठवली होती व सदरील नोटीसचा खर्च रक्कम रु. १०,०००/- आणि देय रक्कम असे एकत्रात मिळून रक्कम रु. १,७४,६२६/- इतक्या रक्कमेची मागणी केलेली आहे. प्रतिवादी यांनी न्यायालयात हजर राहून त्यांचे म्हणणे मांडले नाही. तसेच वादीचा उलटतपास घेतलेला नाही. मात्र वादीने पुरावेदरम्यान प्रतिवादीकडून रक्कम रु. १,५८,३५०/- देय होती हे शाबीत केलेले असल्याने सदरील देय रक्कमेसोबत नोटीसचा खर्च रक्कम रु. १०,०००/- असे एकूण रक्कम रु. १,६८,३५०/- वसूल करण्यास वादी पात्र आहे. वरील कारणास्तव वादी फर्म ही प्रतिवादी यांचेकडून रक्कम रु. १,६८,३५०/- वसूल करण्यास पात्र आहे. सबब मी मुद्दा क्र. १ व २ चे उत्तर अंशतः होकारार्थी देत आहे.

मुद्दा क्र.३ करीता :-

१५. वादीने त्याच्या पुराव्यादरम्यान प्रतिवादीकडून रक्कम रुपये रु. १,५८,३५०/- पैसे मिळण्यास पात्र आहे, असे शाबीत केले आहे. वादीने प्रतिवादीकडून देय रक्कम द.सा.द.शे. १२ टक्के व्याजाने परत मिळावी अशी प्रार्थना केली आहे. प्रतिवादींनी न्यायालयात उपस्थित राहून सदरील वादीचा पुरावा विवादीत केलेला नाही. वादी यांनी अभिलेखावर दाखल केलेले टॅक्स इनव्हाईसचे अवलोकन केले असता थकीत रक्कम द.सा.द.शे. १८ टक्के व्याजदराने वसूल करण्याचा वादी यांना अधिकार आहे याबाबतचा मजकूर नमूद आहे. मात्र देय रक्कम वादी यांनी देय रक्कम ही द.सा.द.शे. १२ टक्के व्याजदराने परत मागितली असल्याने वादीच्या प्रार्थनेप्रमाणे

सदरील मागणी मान्य करण्यात येते. वरील कारणास्तव प्रतिवादीने वादीला रक्कम रु. १,५८,३५०/- दावा दाखल तारीख दि. १२.१२.२०२४ पासून ते भविष्यात संपूर्ण रक्कम मिळेपर्यंत दरसाल १२ टक्के व्याजदराने परत करावी असे आदेश करणे योग्य होईल. सबब मी मुद्दा क्र. ३ चे उत्तर होकारार्थी देत आहे.

मुद्दा क्र.४ करीता :-

१६. वरील सर्व पुराव्याचे अवलोकन केले असता वादी फर्म ही प्रतिवादींकडून रक्कम रुपये १,५८,३५०/- द.सा.द.शे. १२ टक्के व्याजदराने दावा दाखल तारखेपासून ते संपूर्ण रक्कम मिळेपर्यंत देण्यास जबाबदार राहिल. तसेच नोटीसचा खर्च रक्कम रु. १०,०००/- देण्यास पात्र राहिल. सबब सदरील आदेश खालीलप्रमाणे-

आदेश

१. दावा खर्चासह अंशतः मंजूर करण्यात येतो.
२. प्रतिवादी यांनी वादी फर्मला रक्कम रुपये १,५८,३५०/- द.सा.द.शे. १२ टक्के व्याजदराने दि. १२.१२.२०२४ पासून ते संपूर्ण रक्कम फिटेपर्यंत सरळव्याज पद्धतीने व नोटीसचा खर्च रक्कम रु. १०,०००/- परत करावे.
३. येणेप्रमाणे हुकूमनामा करण्यात यावा.

ठिकाण - सांगली.

दि.३१/०७/२०२६.

(रोहिणी संभाजी पाटील)

३ रे सह दिवाणी न्यायालय, क. स्तर,
सांगली.

CERTIFICATE

“I affirm that the contents of this P.D.F. file Judgment/Order are same word for word as per original Judgment/Order.

Name of steno : Shri. S. A. Jamadar

Court Name : Smt. R. S. Patil,
3rd Jt. Civil Judge, J. D., Sangli.

Date of Order : 31/07/2026.

Order signed by
Presiding Officer on : 31/07/2026.

Judgment/Order
uploaded on : 31/07/2026.